

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **S. M.**, zastoupeného JUDr. Petrem Jaškem, advokátem, se sídlem Hlavní tř. 7, Šumperk, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 8. 2005, č. j. KUOK/24241/05/OSV - DS/7025/SD - 161, v řízení o námitce podjatosti soudců Krajského soudu v Ostravě, vznesené v řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 24/2005,

takto:

Soudci správního úseku Krajského soudu v Ostravě **nejsou** vyloučeni z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 38 Cad 24/2005.

Odůvodnění:

Žalobou podanou u Krajského soudu v Ostravě dne 24. 8. 2005 se žalobce domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného. Žalovaný jím zamítl odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Městského úřadu v Zábřehu ze dne 28. 6. 2005, č. j. Soc/552/4512/2005/Dv, jímž nebyla stěžovateli přiznána dávka sociální péče.

Žalobce v žalobním řízení vznesl (téměř nečitelný přípis žalobce ze dne 29. 9. 2009) námitku podjatosti proti všem soudcům Krajského soudu v Ostravě, zejména proti JUDr. Bohuslavě Drahošové, již byla věc vedená pod sp. zn. 38 Cad 24/2005 přidělena k vyřízení. Námitku podjatosti žalobce uplatnil s největší pravděpodobností v reakci na výzvu soudu ze dne 16. 9. 2009, č. j. 38 Cad 24/2005 - 57, aby se vyjádřil, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání ve smyslu § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce vznesenou námitku odůvodnil mj. tím, že JUDr. Drahošová (str. 6 podání dole) „je osoba zastoupená opatrovníkem [... nečitelné]. Všecké právní úkony jsou neplatné. Na PČR v Ostravě proti Drahošové vedeno trestní stíhání, kde jí hrozí doživotní trest a zabavení majetku.“ (str. 7 - 8) „[...] na mojí osobu opakovaně zaútočila za použití přepadových komand PČR, za použití žalovaných na KS Ostrava, za použití zásabové jednotky PČR ze Šumperka o síle 25 až 30 mužů, vyzbrojených samopaly, granáty, kulometry, v neprůstřelných vestách“ Na str. 9 dole a str. 10 pak žalobce uvádí: „Bohuslava Drahošová už v této mé věci na KS Ostrava NEVEŘEJNÝM ROZSUDKEM UŽ ROZHODLA, byla podána kasační stížnost. Bohuslava Drahošová a všichni soudci KS Ostrava jsou dle s. ř. s. § 8/1, 2 VYLOUČENI!!!“

Nejvyšší správní soud konstatuje, že ačkoliv žalobce výslovně uvedl, že vyloučení jsou též všichni soudci Krajského soudu v Ostravě, svou námitku v tomto směru nijak neodůvodnil. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. námitka „musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.“ Tyto požadavky splňuje pouze námitka směřující vůči JUDr. Drahošové,

kteří ostatně byla věc přidělena k vyřízení; námitkou směřující proti (blíže neurčeným) soudcům krajského soudu se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť nebyla uplatněna požadovaným způsobem.

O námitce podjatosti vznesené vůči soudci přísluší rozhodovat Nejvyššímu správnímu soudu (§ 8 odst. 5 s. ř. s.), a to po vyjádření námitkou dotčeného soudce.

JUDr. Drahošová ve svém vyjádření ze dne 25. 3. 2010 uvedla, že se ve věci necítí být vyloučenou z projednání a rozhodnutí ve věci, neboť nemá žádný vztah k věci a k účastníkům řízení.

Podle ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Obsahem citovaného ustanovení jsou tedy dva na sobě zcela nezávislé důvody vyloučení soudce. Soudce je jednak ipso facto vyloučen z projednávání a rozhodování věci, na níž měl podíl již v předchozím řízení správním či soudním. Vedle toho je pak důvodem vyloučení natolik objektivizovatelná míra osobního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či k jejich zástupcům, že míra a povaha tohoto vztahu zavdává důvod k pochybnostem o nepodjatosti soudce.

Z vyjádření námitkou dotčené soudkyně je zřejmé, že posléze zmíněný důvod podjatosti (vztah k účastníkům řízení nebo k předmětu sporu) není v posuzované věci dán. Žalobce tento důvod netvrdil a dotčená soudkyně takové nařčení odmítla. Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by soudkyně JUDr. Drahošová byla vyloučena z projednání a rozhodování ve věci, protože by měla nějaký vztah k účastníkům řízení či zájem na výsledku rozhodování.

Nejvyšší správní soud se tedy soustředil na druhý z uvedených důvodů způsobujících podjatost soudce - podíl na předchozím řízení a rozhodování ve věci. Výše citované ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. za důvod podjatosti označuje i podíl na rozhodování věci v předchozím soudním řízení. V posuzované věci je tedy třeba odpovědět na otázku, co se rozumí „předchozím soudním řízením“. Smyslem této právní úpravy je především rozvinutí principu instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy jako záruky vnitřní nezávislosti soudní soustavy a tím i práva na spravedlivý proces. Nejvyšší správní soud se touto otázkou již ve své předchozí rozhodovací činnosti zabýval a dospěl k následujícímu závěru: „*Předchozí soudní řízení je přitom třeba chápat nikoli časově (tedy jako jakékoliv soudní řízení, jehož byl žalobce účastníkem), nýbrž instančně: vyloučen by tak byl soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu*“ (k tomu srov. usnesení NSS z 22. 9. 2004, č. j. Nao 17/2004 - 43, dostupné na www.nssoud.cz). Je tedy zřejmé, že o takový případ se v posuzované věci nejedná a námitka podjatosti soudkyně krajského soudu není důvodná.

Ust. § 8 odst. 1 s. ř. s. ještě upřesňuje, že důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech; avšak námitky spadající pod tuto definici žalobce uplatňuje.

Soudkyně JUDr. Drahošová sice ve věci sp. zn. 38 Cad 24/2005 vedené u Krajského soudu v Ostravě již rozhodovala, neboť rozhodla např. o žádosti stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů (usnesení z 15. 1. 2009, č. j. 38 Cad 24/2005 - 33); toto usnesení vydala bez nařízení ústního jednání. Takový postup je však zcela v souladu se soudním řádem správním; soud rozhoduje v nařízeném ústním jednání pouze ve věci samé (§ 49 odst. 1 s. ř. s.),

tedy nikoliv o otázkách procesního charakteru, mezi něž ustanovení zástupce účastníku patří. Též výzva soudu (ze dne 16. 9. 2009, č. j. 38 Cad 24/2005 - 57), na níž žalobce reagoval vznesením námítky podjatosti, zda žalobce souhlasí s projednáním věci bez nařízení jednání, je zcela v souladu s procesním předpisem (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Námítky týkající se postupu soudkyně JUDr. Drahošové v projednávané věci, jak shora uvedeno, nemohou být způsobilým důvodem podjatosti s ohledem na § 8 odst. 1 s. ř. s., poslední věta.

Ze stejného ustanovení plyne, že ani námítky týkající se postupu uvedené soudkyně v jiných věcech žalobce vedených u Krajského soudu v Ostravě, nejsou důvodem pro vyloučení JUDr. Drahošové z projednávání věci. Žalobce neoznačil žádné konkrétní řízení, na němž se měla JUDr. Drahošová podílet a účast v něm by ji měla vylučovat z rozhodování ve věci sp. zn. 38 Cad 24/2005. Nejvyšší správní soud pouze podotýká, že při množství sporů, které žalobce u Krajského soudu v Ostravě vedl a vede, je nevyhnutelné, že konkrétním soudcům budou žalobcovi věci přidělovány opakovaně.

Pokud jde o tvrzené zastoupení JUDr. Drahošové opatrovníkem (patrně z důvodu omezení způsobilosti k právním úkonům - pozn. NSS), jedná se opět o poněkud nekonkrétní námítku. Plná způsobilost k právním úkonům je jedním z předpokladů pro výkon funkce soudce (§ 60 odst. 1 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích) a ztráta způsobilosti k právním úkonům vede k automatickému zániku funkce soudce (§ 94 písm. f/ cit. zákona). Nejvyššímu správnímu soudu není známo, že by soudkyni JUDr. Drahošové její funkce zanikla.

Tvrzené napadení žalobce soudkyní krajského soudu JUDr. Drahošovou (ač prostřednictvím „*použití přepadových komand PČR, za použití žalovaných na KS Ostrava, za použití zásahové jednotky PČR ze Šumperka o síle 25 až 30 mužů, vyzbrojených samopaly, granáty, kulometry, v neprůstřelných vestách*“) též nezakládá důvod k vyloučení jmenované z rozhodování věci. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že soudkyně krajského soudu jakožto představitelka moci soudní, nedisponuje takovou pravomocí, aby mohla nařídít uvedený zásah vůči žalobci. Soudní řád správní svěřuje soudcům k případnému užití pouze daleko mírnější donucovací prostředky (zejména pořádkovou pokutu - § 44 s. ř. s.) než jsou ozbrojená komanda; ze soudního spisu není zřejmé, že by JUDr. Drahošová byt' jen poučila žalobce o možnosti uložení pořádkové pokuty.

Nejvyšší správní soud proto ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že jak soudkyně JUDr. Drahošová tak „ostatní soudci Krajského soudu v Ostravě“ nejsou vyloučeni z projednání a rozhodování ve věci vedené u tamního soudu pod sp. zn. 38 Cad 24/2005.

O nákladech řízení o námítce podjatosti soudců Krajského soudu v Ostravě rozhodne krajský soud v rozhodnutí ve věci samé (§ 61 odst. 1 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 13. května 2010

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu